



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А. В. Стасишин
(підпис)
“ ____ ” _____ 2024 р.

КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: _____ 07 "Управління та адміністрування"
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: _____ 071 "Облік і оподаткування"
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Облік, аналіз та фінансові розслідування
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: _____ бакалавр
(бакалавр, магістр)

ЛЬВІВ 2024

Програма навчальної дисципліни **Історія бухгалтерського обліку**
для студентів за галуззю знань 07 "Управління та адміністрування"
спеціальності 071 "Облік і оподаткування"
спеціалізації Облік, аналіз та фінансові розслідування
освітнього ступеня бакалавр денної форми навчання

"30" серпня 2024 року - 6 с.

Розробник: Петришин Л.П., професор кафедри обліку, аналізу і контролю ЛНУ ім. Івана Франка, д.е.н., доцент

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри обліку, аналізу і контролю

Протокол № 1 від "28" серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри _____ доц. Приймак С.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від "29" серпня 2024 р.

© Петришин Л.П., 2024 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2024 рік

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни: історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку.

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: набуття студентами базових теоретичних знань з історії бухгалтерського обліку та забезпечення розвитку нового економічного мислення.

Основні завдання

Основні завдання: засвоєння загальних методологічних підходів до вивчення історії бухгалтерського обліку, ознайомлення з обліковими системами стародавнього світу та середньовіччя, оволодіння знаннями з формування бухгалтерської науки в країнах Європи, вивчення історії становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Навчальна дисципліна «Історія бухгалтерського обліку» тісно пов'язана з іншими економічними дисциплінами: «Вступ до фаху», «Бухгалтерський облік (загальна теорія)», «Облік у зарубіжних країнах», «Теорія економічного аналізу», «Фінансовий облік».

Вимоги до компетентностей, знань і умінь

а) компетентності:

загальні:

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК03. Здатність працювати в команді.
- ЗК04. Здатність працювати автономно.
- ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.
- ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

спеціальні:

- СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
- СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

б) знати:

- історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку;
- особливості формування бухгалтерської науки в країнах світу;
- етапи еволюції основних методичних засад бухгалтерського обліку;
- основні етапи становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні.

в) уміти:

- оцінювати зміни в бухгалтерському обліку в їх історичному аспекті для розуміння сучасного розвитку та оцінки можливостей прогнозування їх еволюції в майбутньому;
- застосовувати набуті знання в практичній та науковій роботі за фахом.

Програмні результати навчання

- **ПР03.** Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
- **ПР06.** Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
- **ПР17.** Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вмінь	Зміст критеріїв сформованості вмінь
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язанні типових завдань і виробничих ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на 3 кредити.

Форма контролю: поточний, підсумковий, залік.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1	Зародження бухгалтерської справи.
2	Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку.
3	Особливості формування бухгалтерської науки.
4	Характеристика основних світових бухгалтерських шкіл.
5	Історичний аспект розвитку форм бухгалтерського обліку.
6	Теорії обліку та їх функції.
7	Особливості формування бухгалтерського обліку в Україні.
8	Історія розвитку міжнародних стандартів та становлення національної системи бухгалтерського обліку.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Зародження бухгалтерської справи

Зародження обліку в Стародавньому світі. Облікові системи Стародавнього Сходу. Облік в Античному світі.

Тема 2. Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку

Передумови та теорії виникнення бухгалтерського обліку. Історичні етапи розвитку бухгалтерського обліку. Методологічні засади вивчення історії бухгалтерського обліку.

Тема 3. Особливості формування бухгалтерської науки

Зародження бухгалтерської науки в Італії. Становлення і розвиток облікової думки у французькій та німецькій школах бухгалтерського обліку. Формування англійської та англо-американської облікової наукової школи. Становлення і розвиток російської бухгалтерської школи.

Тема 4. Характеристика основних світових бухгалтерських шкіл

Характерні особливості розвитку обліку в англomовних країнах. Процедурні аспекти німецької бухгалтерської школи. Внесок французьких вчених в розвиток бухгалтерського обліку.

Тема 5. Історичний аспект розвитку форм бухгалтерського обліку

Розвиток основних форм обліку. Історичний розвиток та принципи побудови планів рахунків. Історичний розвиток теорії подвійного запису. Розвиток балансових теорій.

Тема 6. Теорії обліку та їх функції

Поняття облікових теорій, їх функції. Економічний аспект розвитку облікових теорій. Теорії аналітичного характеру.

Тема 7. Особливості формування бухгалтерського обліку в Україні

Облік на території України в дослов'янський період. Облік на території України в період княжої та польсько-литовської доби. Бухгалтерський облік в Україні в XIV- XVIII ст. Облік в Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст. Виникнення та розвиток української бухгалтерської школи.

Тема 8. Історія розвитку міжнародних стандартів та становлення національної системи бухгалтерського обліку

Історичні аспекти розвитку міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Організація діяльності суб'єктів, що забезпечують застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Процес розробки національної системи бухгалтерського обліку та правові основи її застосування.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 – XIV (із змінами та доповненнями)
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.
3. Інструкція по застосуванню плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями)
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868. URL.: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 і зареєстровано Міністерством юстиції України 19 липня 2013 р. за № 1223/23755 (із змінами та доповненнями). URL.: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.
6. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: [навч. посібник]: у 2-х ч. [2-е вид., доп. і перероб.] Житомир: Рута, 2008. 512 с.
7. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік : Основи теорії та практики : [підруч.] [2-ге вид., переробл. і доповн.] Київ : Знання, 2009. 422 с.
8. Ждан В. І. Теорія бухгалтерського обліку : [навч. посіб.] Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 284 с.
9. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: [монографія] Житомир: ЖДТУ, 2007. 236 с.

10. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : [навчальний посібник] Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2012. 625 с.
11. Лишиленко О. В. Теорія бухгалтерського обліку : [підруч.]. Київ : ЦУЛ, 2008. 219 с.
12. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік: [підручник] Одеса: ОНЕУ, 2012. 670 с.
13. Малюга Н.М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: [навч. посібник] за ред. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: Рута, 2003. 476 с.
14. Остап'юк М.Я. Історія бухгалтерського обліку: [навч. посіб.] Київ: Знання, 2005. 276 с.
15. Пушкар М.С. Історія обліку та контролю господарської діяльності: [навч. посібник] Тернопіль: Карт-бланш, 2003. 223 с.
16. Яремко І.Й. Теорія бухгалтерського обліку: [навч. посіб.]. Львів: «Новий Світ-2000», 2007. 240 с.
17. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник]. [3-тє вид., переоб. і доп.]. Київ: Знання, 2008. 535 с.
18. Чумаченко М.Г. Бухгалтерский учет: прошлое, настоящее ... будущее?! *Світ бухгалтерського обліку*. 2016. № 1. С. 2-12.

ІНТЕРНЕТ САЙТИ

- [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) - Верховна Рада України.
[http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua) - Міністерство фінансів України.
<http://www.nbuv.gov.ua>. – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
<http://www.minfin.gov.ua> – сайт Міністерства фінансів України.